

Plan mot diskriminering, behandling 2019

Förskolan Stenkolet

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder. Med begreppet likabehandling menas att alla barn ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrunderna. *Bristande tillgänglighet* är också en grund för diskriminering från och med 1 januari 2015.

Alla barn har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Varje år upprättas en plan på alla förskolor. Det som står i likabehandlingsplanen ska ske i verksamheten.

Bestämmelser som styr

Arbetet med likabehandling mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier regleras i:

- Skollagen 6 kap (2010:800),
- Diskrimineringslagen (2008:567 ändrad 2016:828)
- Förordning (2006:1083 ändrad 2011:681) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.
- Läroplanen
- Barnkonventionen
- Stockholms stads förskoleprogram – framtidens förskola

Enligt skollagen och diskrimineringslagen är all personal inom förskolan som kommer i kontakt med barn skyldiga att arbeta målinriktat för att motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar,

diskriminering och trakasserier förekommer på förskolan. Om detta ändå skulle inträffa ska omständigheterna utredas, dokumenteras och åtgärder föreslås för att förhindra att det upprepas.

Skadestånd kan utgå till den som diskriminerats/ kränkts, om personalen i förskolan åsidosätter sina skyldigheter enligt lagen. Vårdnadshavaren kan göra en anmälan till Statens skolinspektion eller Diskrimineringsombudsmannen. Skolinspektionen och barn- och elevombudet (BEO) har tillsynsansvar för bestämmelserna i skollagen.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsyn av bestämmelserna i diskrimineringslagen.

Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Diskriminering

Diskriminering är när *personalen* i förskolan på osakliga grunder behandlar barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Beskrivning av diskrimineringsgrunderna - deo

Bristande tillgänglighet är också en grund för diskriminering sedan 1 januari 2015. Bristande tillgänglighet innebär att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att man inte har vidtagit skäligen åtgärder för tillgänglighet för att personen i fråga ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Länk till kompetensutveckling om diskrimineringsgrunderna på Stockholms stads intranät:

Intranätet – allas rätt

Trakasserier

Trakasserier är när *personal eller barn* kränker ett barns värdighet och kränkningen har samband med diskrimineringsgrunderna. Det är trakasserier även när ett barn kränks på grund av en förälders sexuella läggning, funktionsnedsättning med mera.

Kränkande behandling

Diskutera:
**Var går gränsen
mellan befogade
tillrättavisningar
och kränkande
behandling?**

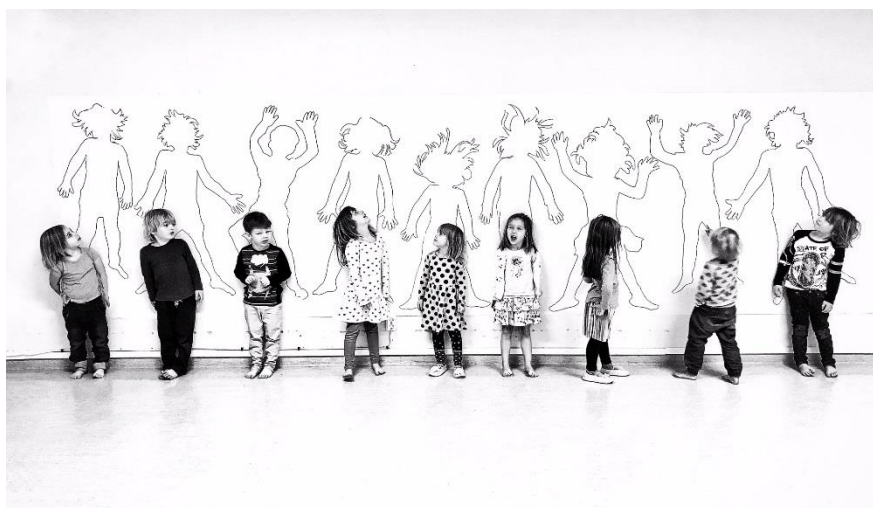
Kränkande behandling är när *personal eller barn* kränker ett barns värdighet, men kränkningen har inte samband med någon diskrimineringsgrund.

När man bedömer kränkande behandling mellan barn fäster man stor vikt vid barnets eller vårdnadshavarens upplevelse. Förskolan ska alltid utreda misstanke om att barnet blivit kränkt. Här tas också hänsyn tas till barnens ålder.

När det gäller de yngre barnen härleds ofta incidenter till bristande tillsyn från personal.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- ✓ fysiska (slag, knuffar)
- ✓ verbala (hot, svordomar, öknamn)
- ✓ psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när någon kommer)
- ✓ texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier)
- ✓ mobbning (upprepade kränkningar i avsikt att tillfoga någon annan skada eller obehag)

Utvärdering av föregående års plan

Föregående års mål var:

- Revidera frågorna till barnintervjuerna som ligger till grund för likabehandlingsarbetet, kartläggning och utvecklingssamtalen.
- Upprätta nya regler för förskolans gemensamma gård så att den blir en trygg plats för alla att vistas på.

Resultatet av föregående års mål:

- Barnsamtalsfrågorna reviderades och har gett en ökad inblick i barnens upplevelser och erfarenheter av utbildningen och likabehandlingsarbetet på förskolan. Frågorna har även varit ett underlag till utvecklingssamtalen. Alla pedagoger använder samma frågor för att ett systematiskt uppföljnings- och utvärderingsarbete ska kunna ske.
- Nya gårdsregler har arbetats fram men behöver systematiskt ses över under läsårets gång. För att säkerställa att gårdsreglerna efterföljs har det beslutats att avsätta tid vid första arbetsplatsträff vid varje terminsstart.

Främja barns lika rättigheter och möjligheter

Det främjande/aktiva arbetet är förskolans värdegrundsarbete utifrån läroplanen och finns i förskolans förhållnings- och arbetssätt. Det är en del i det vardagliga, långsiktiga arbetet på förskolan. Att främja är att förstärka respekten för allas lika värde och skapa förståelse för det som kan uppfattas som annorlunda. Det kan också vara till exempel kompetensutveckling för personalen om diskrimineringsgrunderna.

Förskolans värdegrund

På Sofia förskolor utgår utbildningen från att alla människor har lika värde och att alla är viktiga för att skapa en helhet. Ansvar, delaktighet,

respekt, tillit och solidaritet utgör fundamentet för barnen genom hela sin förskoleutbildning.

Förskolan Stenkolets grundläggande arbetssätt är att utveckla barns uttrycksmöjligheter, där lek och lärande samspelar och alla sinnen får ta plats i lärprocesser och det gemensamma kunskapsskapandet. En av våra grundtankar är att barn vill veta, de söker sin egen kunskap för att förstå och de ställer frågor som vi tillsammans utforskar och undersöker. Pedagogerna är medforskare och utmanar tankeprocesser i ett led att ge barnen redskap för att hantera den komplexa värld vi lever i. Varje barn blir sett och bekräftat utifrån sina förutsättningar och unika kunskaper där alla får erfarenheten av att vara betydelsefulla för andra. Förskolan Stenkolets vision är att varje barn som avslutar sin utbildning hos oss ska gå ut i världen med en stark tilltro till sina egna förmågor. De ska känna sig betydelsefulla, respekterade och viktiga för andra samt kunna se olikheter som tillgångar och möjligheter till nya visioner.

Förskolans främjande arbete beskrivs här

- Pedagogerna undervisar utifrån Förskoleområde 1:s gemensamma värdegrund.
- I enlighet med värdegrunden förekommer inte att pedagoger kategoriserar barn utifrån någon av diskrimineringsgrunderna.
- För att skapa trygghet, tydlighet och hänsynstagande i förskolans utbildning agerar pedagogerna alltid som goda förebilder för både barn och vuxna.
- Barnens gemensamma utforskande genom leken främjas och respekteras av samtliga pedagoger samtidigt som dessa har insyn och kännedom om det som barnen aktivt undersöker.
- Alla människor har lika rättigheter och skyldigheter och samtliga pedagoger arbetar utifrån barnens egna förutsättningar för att de ska få erfara framsteg, utveckling och lärande.
- Undervisningen grundar sig i ett aktivt och medvetet inkluderande och normkritiskt förhållningssätt vilket leder till att varje barn bemöts utifrån sin unika person med fokus på sina förmågor och tillgångar.
- Barns filosofiska och etiska frågor bemöts på ett respektfullt sätt av samtliga pedagoger i enlighet med vår värdegrund.

Kartläggning

- Barnens synpunkter är en viktig del i att säkerställa att *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* efterföljs.

-Närvarande, lyssnande och undervisande pedagoger har en avgörande betydelse i det främjande arbetet med likabehandling.

-För att ytterligare säkerställa att *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* efterföljs är vårdnadshavares perspektiv i hög grad relevant.

- En viktig del i underlaget till kartläggningen är det pedagogiska dokumentationsarbetet som systematiskt synliggör hur åtagandet efterföljs.

- Incidenter rapporteras i IA och barnskyddsronder utförs i enlighet med riktlinjerna.

Förskolans analys av kartläggningen

-Analysen av kartläggningen visade att gemensamma reflektionsmöten med barnen, gruppstärkande aktiviteter och tydliga lekregler är grundläggande faktorer som främjar och stödjer likabehandlingsarbetet.

-Gynnsamt för likabehandlingsarbetet är uppdelning av barnen i mindre grupper.

-Vid konflikter eller meningsskiljaktigheter är det viktigt att en pedagog är närvarande som stöttar barnen för att hitta gemensamma lösningar. Pedagogens utgångspunkt är att alla berörda ska få uttrycka sin åsikt, bli hörda och bemötas respektfullt.

-Vid återkommande konfliktproblem planeras undervisningen inför de gemensamma samlingarna och reflektionsmötena så att alla barn får möjlighet att dela sina tankar och erfarenheter i ett led att komma fram till gemensamma regler och förhållningssätt.

-Vid konflikthantering mellan förskolans yngre barn krävs det att pedagogerna har tydliga undervisningsmetoder vilka innebär kortare reflektioner och konkreta lösningar. Denna beprövade erfarenhet ligger till grund för att barnen ska lära sig att samarbeta med andra och att våga stå

för sin åsikt samtidigt som det ökar förståelsen för andras perspektiv vilka är grunder i likabehandlingsarbetet.

Förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Den 1 januari 2017 ändrades diskrimineringslagens bestämmelser om aktiva åtgärder. Lagändringen innebär att utbildningsanordnare har fått ett utökat ansvar för att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Arbetet med aktiva åtgärder omfattar i korthet att inom varje verksamhet:

- Arbeta fortlöpande i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, samt följa upp och utvärdera).
- Ta fram, följa upp och utvärdera riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.
- Dokumentera alla delar av det fortlöpande arbetet.
- Samverka med dem som deltar i utbildningen och anställda i verksamheten.

Läs mer: [Nya bestämmelser för förskolan och skolan](#)

Läs mer från DO: [DO:s hemsida](#)

Förskolans förebyggande arbete

- Alla som arbetar på förskolan ska besitta mycket goda kunskaper om likabehandlingsarbetet utifrån dokumentet *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* i ett led att förebygga ovanstående handlingar.

- För att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling pågår ett aktivt arbete genom diskussioner, reflektioner och analyser under arbetslagets reflektionsmöten en gång i veckan.
- Pedagogerna är närvarande, aktivt lyssnande och goda förebilder.
- Barnen uppmuntras till att ta eget ansvar och lär sig hitta verktyg för att hantera lösningar både enskilt och gemensamt med andra.
- Barnen stärks i att uttrycka sina tankar och känslor som ett led i att förstå sig själva men även att förstå andra människors uttryck och reaktioner.
- Varje dag övar barnen på turtagning, att kompromissa och att dela med sig. De arbetar tillsammans med sina kompisar på att läsa av andra människors uttryck och på att lyssna på ett ja eller ett nej och respektera det.
- Utbildningen är planerad utifrån att barnen arbetar i mindre grupper tillsammans där deras intressen och undersökningsområden står i fokus. Pedagogerna är medforskande och lyssnar in vilka tankar och frågor som uppstår för att tillsammans reflektera och diskutera i syfte att vidga sina kunskaper.
- Förskolan tillhandahåller barnböcker som material som synliggör olika språk, kulturer, likheter och olikheter, olika familjesammansättningar och sätt att leva.
- Pedagogerna analyserar systematiskt hur barn väljer att använda förskolans pedagogiska material och pedagogiska miljö utifrån ett normkritiskt perspektiv. Det normkritiska arbetet på förskolan kommer fortsättningsvis att utvecklas genom gemensamma reflektioner och diskussioner som rör diskrimineringsgrunderna i ett led att säkerställa allas lika rätt till likabehandling.
- Systematiska uppföljningar i arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genomförs på arbetsplatsträffar.

Förskolans mål för kommande år

Mål:

- Barnens gemensamma utemiljö ska vara trygg och tillgänglig för samtliga barn oavsett ålder, kön eller annan diskrimineringsgrund. Barnens delaktighet och inflytande är av högsta prioritet vad gäller upprättandet av gårdsreglerna eftersom vår beprövade erfarenhet påvisar att implementeringen då ökas markant hos samtliga barn.
- För att öka barnens delaktighet och förtrogenhet om innehållet i *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* kommer de på olika sätt få undervisning i vad den innehåller, varför den finns och hur den kan tillämpas.
- *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* ska vara väl förankrad hos all personal som arbetar på förskolan Stenkolet. Det innebär att all personal behöver kunna undervisa i likabehandlingsarbetet tillsammans med barnen.

Arbetsätt:

Förskolans äldre barn och pedagoger kommer gemensamt att diskutera och besluta kring förhållningssätt och uteregler i förskolans utemiljö.

Undervisning om *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* kommer ske under reflektionsmöten och den dagliga

utbildningen för att ge barnen större kännedom om sina rättigheter och skyldigheter.

För att säkerställa att all personal har de bästa förutsättningar som möjligt för att kunna undervisa i likabehandlingsarbetet kommer alla som arbetar längre eller kortare tid på Stenkolet ges tid att läsa *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling*. All ordinarie personal ska aktivt delta i den årliga revideringen av planen för att följa upp, analysera och utöka sina kompetenser i likabehandlingsarbetet.

Uppföljning:

Systematisk uppföljning ska ske på varje termins första arbetsplatsträff vad gäller gårdsreglerna.

Pedagogernas arbete kring likabehandling ska ske en gång i veckan på arbetslagets reflektionsmöte för systematisk uppföljning men även på arbetsplatsträffar och planeringsdagar för att motverka risken för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Samtal om demokrati, normer och förhållningssätt hålls levande.

Pedagogerna för återkommande diskussioner tillsammans med barnen där tankeutbyten och åsikter får ta plats och berikas.

Uppföljning av *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* sker med vårdnadshavarna på föräldramöten, under utvecklingssamtal och i den dagliga kontakten.

Ansvar:

Förskolesamordnaren har ansvar att föra in punkten om gårdsreglerna vid terminens första arbetsplatsträff.

Alla pedagoger ansvarar för att tillsammans med barnen upprätthålla de gemensamma gårdsreglerna för att säkerställa likabehandlingsarbetet i förskolans utemiljö.

Alla pedagoger ansvarar för att barnen blir utbildade i likabehandlingsarbetet.

Avdelningsansvarig förskollärare ansvarar vid varje reflektionsmöte med kollegor för att tydliggöra, följa upp och säkerställa att målet kring likabehandlingsarbetet efterföljs.

När ska insatserna genomföras:

Insatserna ska genomföras vid planerad undervisning och vid spontana situationer där likabehandlingsarbetet är primärt. Om något i

verksamheten uppmärksammas ska åtgärder vidtas omedelbart i samförstånd med den biträdande förskolechefen och förskolechefen.

Upptäcka/utreda/Åtgärda

Upptäcka: Personal kontaktar förskolechef om händelsen. Förskolechefen kontaktar avdelningschef på Förskoleavdelningen. En anmälan görs på blankett 1 som finns i Södermalms mallar (Anvisningar, mallar och listor).

Utreda: Utred snarast upplevelser av kränkning utan att värdera. Använd blankett 2 (Anvisningar, mallar och listor).

När personal misstänks ha kränkt/trakasserat barn ska förskolechefen alltid ansvara för utredningen.

Dokumentera: Dokumentera/utred och följ upp interna anmälningar på förvaltningens blanketter 1-3 (Anvisningar, mallar och listor).

Åtgärda/Förslag till åtgärder:

Följa upp: Dokumentera också hur och när ni tänker följa upp föreslagna åtgärder på blankett 3. Om åtgärderna inte har haft önskad effekt beskriv varför och föreslå nya åtgärder tills kränkningarna har upphört.

Följa upp på förvaltningen: Om förskolan får en intern anmälan eller en extern anmälan via Skolinspektionen/barn- och elevombud skrivs ett

yttrande till Sociala delegationen. De föreslagna åtgärderna i yttrandet följs sedan upp tillsammans med förvaltningen.

Avsluta: Avslutningssamtal där alla berörda parter träffas för att komma överens om att t ex kränkningar har upphört.

Har förskolan dokumenterat någon utredning om kränkning, diskriminering eller trakasserier under året?

Ingen anmälning har skett under 2018 gällande diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Ansvarsfördelning - anmälningsplikt

Förskolechef/Rektor

Förskolechef är skyldig att anmäla om barn/vårdnadshavare anser att barnet är utsatt för kränkning/diskriminering till chefen för Förskoleavdelningen. Anmälan görs på blankett 1, utredning på blankett 2 och uppföljning på blankett 3 som finns i katalogen ”Anvisningar, mallar och listor”.

Personal

När personal får kännedom om att ett barn/vårdnadshavare anser sig/barnet ha blivit utsatt för kränkande behandling/diskriminering är hen skyldig att dokumentera och anmäla händelsen till förskolechefen. Anmälan görs på blankett 1. Utredning görs på blankett 2 och uppföljning på blankett 3 som finns i katalogen ”Anvisningar, mallar och listor”.

Avdelningschef

Avdelningschefen är skyldig att anmäla händelsen till stadsdelsnämnden som är ytterst ansvarig. Anmälningar görs till Sociala Delegationen.

Barn, vårdnadshavare och personals delaktighet

1. Barnens delaktighet i likabehandlingsarbetet:

- Genom pedagogernas olika arbetsmetoder har barnens inflytande och delaktighet i likabehandlingsarbetet möjliggjorts. Det gemensamma arbetet syftar till att forma en trygg, respektfull och tillåtande samvaro och utbildning.
- Med ett projekterande och tematisk arbetssätt har likabehandlingsarbetet och människors rättigheter och

skyldigheter sammanflätats på ett levande och undervisande vis. Det följs systematiskt upp genom barnens utbildningstid på förskolan vilket lägger grunden till demokratiska samhällsmedborgare.

- Barnens reflektioner, erfarenheter och kunskaper tillmötesgår av pedagogerna vilket är grundläggande för deras delaktighet och aktiva medverkan i likabehandlingsarbetet.
- Barns delaktighet skapas genom att pedagogerna fångar upp vilka kopplingar barnen själva gör kring dessa frågor i sin vardag på förskolan, till exempel genom reflektioner och pedagogisk dokumentation.

2. Vårdnadshavarnas delaktighet i likabehandlingsarbetet:

- Vid inskolningen informeras vårdnadshavarna om att *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* finns som ett av styrdokumentet som förskolan aktivt arbetar efter.
- Vårdnadshavarna är delaktiga i uppföljningen av *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* bl.a. genom utvecklingssamtalen, föräldramöten och den dagliga kontakten med pedagogerna som återspeglar processerna i likabehandlingsarbetet tillsammans med barnen.
- På Sofia förskolor har vårdnadshavarna möjligheten att vara representanter för varje förskola vid föräldraråden. Representanterna sitter läsårsvis och träffas tillsammans med förskolechefen ca två gånger per termin.
- Den aktuella *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* finns att tillgå på förskolans hemsida under ”Hitta förskola”.

3. Personalens delaktighet i likabehandlingsarbetet:

- Nyanställda pedagoger får introduktion om *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* genom att ta del av dokumentet för att förankra det i sitt pedagogiska förhållningssätt samt få kännedom om förfarandet vid eventuella incidenter.
- Varje läsår skrivs *Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* om för att utvärdera, analysera och fastställa nya arbetsmål i syfte att förebygga och säkerställa att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte förekommer.

- För att förankra

likabehandlingsarbetet hos alla pedagoger avsätts tid på arbetsplatsträffar där pedagoger analyserar och diskuterar varje del i dokumentet. Det är grundläggande att samtliga pedagoger är väl förtrodda med innebörden av texten och dagligen arbetar utifrån den.

- Förskolans samtliga avdelningar har *Planen mot diskriminering och kränkande, trakasserier och behandling* uppsatt på anslagstavlor för kännedom om det pågående likabehandlingsarbetet.